

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

**PLAKÁTOK LEÍRÓ ADATAI ÉS AZOK
TÁROLÁSA XML SÉMÁBAN**

Némethi-Takács Margit

Témavezető: Salgáné Dr Medveczki Marianna

DEBRECENI EGYETEM
Informatikai Tudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2017

Tartalomjegyzék:

1. IRODALMI ELŐZMÉNYEK, CÉLKITŰZÉS	2
2. ÚJ EREDMÉNYEK.....	9
3. IRODALOMJEGYZÉK	20
4. HITELESÍTETT PUBLIKÁCIÓS LISTA	31
5. INTRODUCTION, PRIMARY GOALS	34
6. NEW RESULTS	40
7. REFERENCES	51
8. CERTIFIED PUBLICATION LIST	62

1. Irodalmi előzmények, célkitűzés

- A könyvtárak életében az elmúlt több mint három ezer év alatt mindig jelen volt a változás és a fejlődés, de a múlt század végétől ezek a folyamatok jelentősen felgyorsultak. Először a hagyományos cédulakatalógusokat kezdték el felváltani számítógépes katalógusokkal, majd pedig a számítógépes hálózatok kialakulása gyakorolt nagy hatást a könyvtárak életére. Az informatika fejlődésével a papíralapú dokumentumok gyűjteményétől eljutottunk az elektronikus könyvtárig.
- Kezdetben az elektronikus könyvtárak hagyományos könyvtári dokumentumok elektronikus változatához nyújtottak elérést. Az elektronikus könyvtárak számának növekedésével párhuzamosan azonban a digitális gyűjteményekben is megjelentek a nem hagyományos könyvtári dokumentumok elektronikus változatai. Manapság pedig egyre több olyan digitális gyűjteményt hoznak létre, amely döntően speciális dokumentumtípusokból áll. Ilyen speciális dokumentumtípus a dolgozatok középpontjában álló, vizuális alkotások között sorolható plakát is.
- A dolgozat első részében bemutatásra kerülnek az elektronikus könyvtárak, a hozzájuk kapcsolódó metaadatrendszerek és a metaadat tárolási technológiák, valamint ismertetésre kerül a plakátokra vonatkozó információknak egy olyan összegzése, ami több oldalról, többféle aspektusból közelíti meg magát a „falragaszt”. A plakát ugyanis különböző tudományterülethez kötődik, és ennek megfelelően az adott terület szakirodalmát azt a tudományterületi aspektust emeli ki, amihez kapcsolódik. Ennek következtében az összegzésben megjelenik a plakátok művészettörténeti, nyomdatechnikai és marketing megközelítése, de természetesen, a könyvtári szemszögből való tárgyalása nagyobb hangsúlyt kapott.

- A lexikonokban található fogalmi meghatározásokban a plakát, nagyméretű, figyelemfelkeltő, tömör közlés módú egyoldalas nyomtatványként jelenik meg. Közgyűjteményi szempontból viszont a plakát a kis- és aprónyomtatványok körébe tartozó kiadvány. A kisnyomtatvány meghatározás általában 4 ívet meg nem haladó terjedelmű nyomtatványokat jelöl, míg az aprónyomtatvány fogalma alatt az egyleveles nyomtatványokat értjük. Mivel a plakátok egyleveles nyomtatványok, így ezeket az aprónyomtatványok közé soroljuk.
- A mai értelemben vett plakáttal, falragasszal csak a betűnyomtatás megjelenése utáni időszakban találkozhatunk. Eleinte jórészt szöveges plakátok jelentek meg az utcákon, későbbiekben ezek a szövegek képekkel egészültek ki. A grafikai plakátoknál az áttörést az jelentette, amikor a műfaj találkozott Senefelder találmányával, a litográfiával. A plakátműfaj meghonosodását, elterjedését tulajdonképpen a mindennapi élet szükségletei eredményezték.
- A plakátok három fajtáját különböztetjük meg formai sajátosság szempontjából: a szöveges plakátot, a képes plakátot és a szöveggel ellátott képes plakátot. A plakátok utolsó két típusa alkotja a grafikai plakátokat. Szöveges plakátoknál a tartalmazott írásnak van jelentősége, míg a grafikai plakátok esetében a hangsúly nagyrészt az ábrázolt képen van, azonban a képet kiegészítő szöveg is jelentős szereppel bírhat.
- Akár szöveges, akár grafikai plakátról legyen szó, mindig célja van: az érdeklődés felkeltése, a tájékoztatás vagy a meggyőzés kép és/vagy szöveg segítségével. A plakátok képeiből és szövegéből a múlt eseményei mozaikszerűen rajzolódnak ki, ezért rajtuk keresztül megismerhetjük a társadalmi és politikai eseményeket, az ipar, a kereskedelem és a kulturális élet változásait. Ezen túlmenően a grafikai plakátok a művészeti élet értékes dokumentumait is

képviselik. Ennél fogva a plakátok egyszerre a vizuális kultúra részeként kultúrtörténeti, művészettörténeti és tartalmuknál fogva kortörténeti dokumentumok is.

- A grafikai plakátok megjelenésükkel párhuzamosan be is kerültek a közgyűjteményekbe. Ez köszönhető annak a könyvtárosi felfogásnak, miszerint „nem a jelen feladata eldönteni, mi lesz a fontos a jövő számára, ezért meg kell őrizni mindent, ami a könyvtárba kerül”¹. Ennek ellenére plakátok soha kaptak annyi figyelmet, mint a hagyományos könyvtári anyagok, a könyvek és a folyóiratok. Ezt mutatja az a tény is, hogy a plakátok jórészt helytörténeti gyűjtemények részeként vannak jelen a könyvtárakban. Kevés azoknak a könyvtáraknak a száma, ahol külön gyűjteményt alakítottak ki ezekből a kiadványokból.

- A könyvtárak feladata azonban a dokumentumok gyűjtésén túlmutat, ugyanis ahhoz, hogy egy gyűjteményt használni lehessen, a dokumentumokat fel kell tární és visszakereshetővé kell tenni. Az információhoz való hozzáférés egyik nélkülözhetetlen feltétele, hogy a dokumentumról jó minőségű bibliográfiai leírás készüljön. Egy jó minőségű bibliográfiai leírástól elvárható, hogy a benne lévő bibliográfiai információk nemzetközi szinten legyenek érthetőek és cserélhetőek, továbbá a szükséges és elégséges metaadatok segítségével valamennyi keresési formátum megvalósítható legyen. Mivel az ISBD (International Standard Bibliographic Description) céljai közt szerepel a nemzetközi érthetőség és cserélhetőség, ezért ISBD alapú bibliográfiai leírások teljesítik az első két minőségi követelményt, ráadásul az ISBD-k nemzetközi szinten elfogadott alapelveken nyugszanak. A harmadik minőségi kritérium pedig akkor teljesülhet, ha a bibliográfiai leírást kiegészítjük besorolási

¹ Pogány György: Különgyűjtemények. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 195.

adatokkal, mégpedig olyan besorolási adatokkal, amik szintén ISBD szabványok alapján jönnek létre.

- A nyomtatásban megjelenő plakátok leírására külön eljárási szabályokat, szabványokat még nem hoztak létre. A plakátok szabványos leírásának egyik kiinduló alapja lehet az ISBD/NBM (International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials), így viszont a plakátok formai feltárására használt metaadatok köre nem lehet teljes, mivel a „nem-könyv” fogalmába nem csak a plakát tartozik. Kiindulási alap lehet még az ISBD/G (General International Standard Bibliographic Description), ami általános fogalom meghatározásokat tartalmaz, ebből kifolyólag ez sem használható megfelelően a plakátok formai feltárására. Találunk még útmutatót a grafikai anyagok vagy az állóképek feldolgozására, amik szintén több dokumentumtípus bibliográfiai leírását szabályozzák egyszerre, így ezek sem kimondottan a plakátok bibliográfiai feldolgozására jöttek létre.

- A különféle útmutatók és szabályzatok használatának is köszönhető, hogy a könyvtárak nem mutatnak egységes képet a plakátok feldolgozása terén. Természetesen, a főbb adatok, mint a cím és szerzőségi közlés, megjelenés, terjedelem, mindenhol felvételre kerülnek, de a speciálisan plakátok ismertetőjegyeit hordozó adatok terén már eltérések adódhatnak. Figyelembe véve, hogy napjainkban a hagyományos könyvtári dokumentumok mellett egyre inkább előtérbe kerülnek ezek a nyomtatványok, ezért szükségessé vált kialakítani egy kizárólag a plakátok bibliográfiai leírására alkalmas metaadat elemkészletet. Ennek megfelelően az egyik kutatási célom az volt, hogy meghatározzam a plakátok bibliográfiai leírásához szükséges adatelemeket, még pedig úgy, hogy azok segítségével ISBD alapú leírást lehessen készíteni.

- Sokáig a plakátok csak papíralapon léteztek. A könyvtárak által folytatott, egyre több dokumentumtípust felölelő digitalizálási projekteknek köszönhetően azonban ezeknek a dokumentumoknak is megjelentek a digitalizált változatai. A digitalizált plakátok lassan az elektronikus gyűjteményekben is helyet kaptak, azok részévé váltak.
- A digitalizált plakátokból kialakított gyűjtemények hatékony működ(tet)éséhez nélkülözhetetlen a metaadatok használata, mert csak ezek segítségével valósulhat meg a digitális dokumentumok eredményes rendezése és keresése.
- A metaadat adat az adatról, „szűkebb értelemben az internetforrások intellektuálisan vagy automatikusan előállított másodlagos adata”.² A metaadatok elősegítik az információk keresését és megtalálását, megkönnyítik a web indexekben való keresést, és segítségükkel a hagyományos dokumentumok adatai is megjeleníthetők az interneten.
- Az elektronikus katalógusban bármely adatból lehet könnyedén hozzáférési pont, illetve a találatokat rendező elem, ezért érdemes minél több információt rögzíteni a rekordokban. Digitális gyűjtemények esetén sok (főleg technikai) metaadat automatikusan is kinyerhető a dokumentumból (mint a kép felbontása, mérete, formátuma). A metaadatok jelentős részét azonban intellektuális úton kell megállapítani.[5]
- Ahhoz, hogy ezek a metaadatok feladatukat el tudják látni, szükség van a metaadatok valamilyen számítógépes környezetben történő tárolására. A hagyományos papíralapú dokumentumok bibliográfiai adatainak számítógépes formában történő kezelése leggyakrabban a különböző MARC (Machine Readable Cataloging) formátumokban történik. Mivel az elektronikus dokumentumok mind megjelenésükben,

² Ungváry Rudolf, Vajda Erik : Könyvtári információkeresés, Budapest, 2002, Typotex. <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/ch05.html>

mind pedig formájukban eltérnek a papíralapú dokumentumoktól, ezért az elektronikus dokumentumok leírásához szükséges és elégséges leíró adatoknak tárolására a MARC formátum nem használható megfelelően. Az elektronikus dokumentumok bibliográfiai adatainak tárolását többféleképpen próbálták megoldani, mint például az XML (Extensible Markup Language) nyelv alkalmazásával. Mára a metaadatok tárolásának legelterjedtebb formája az XML séma lett.

- Az XML sémaszabvány, akárcsak a legtöbb katalogizálási szabvány szemantikai szabályokat is előír, ezért az XML séma alkalmas a különböző bibliográfiai szabályok gépre történő átültetésére. Lehetőség van a sémákban az egyes adatelemek sorrendjének a meghatározására, ami a bibliográfiai leírás egyik meghatározója, továbbá az adatelemek kötelezőségéről is lehet rendelkezni. Mivel az elemek egymásba ágyazhatóak, ezért lehetőség van az összetartozó adatelem ismétlésére. Nagy előnye még, hogy nem előre definiált elemkészlettel dolgozik, így az egyes metaadat-rendszerek saját magukra szabva formálhatják. Talán ez az oka, hogy a metaadatok tárolására az egyik leggyakrabban alkalmazott szabvány az XML sémaszabvány. Ennek a jelölő nyelvnek az alkalmazására jó példa a MODS (Metadata Object Description Schema), a DC (Dublin Core) vagy a VRA Core (Visual Resources Association Core).

- A MODS bibliográfiai adatelemkészletet a Kongresszusi Könyvtár Hálózatfejlesztő és MARC21 Szabványhivatala (Library of Congress Network Development and MARC21 Standards Office) fejlesztette ki azzal a szándékkal, hogy alkalmas legyen már létező MARC21 rekordok válogatott adatainak továbbítására csakúgy, mint eredeti információforrásokról új bibliográfiai rekordok készítésére. Tartalmazza a MARC21 mezők egy részét, és inkább nyelvre alapozott mezőket használ, mint számmal ellátottakat,

bizonyos esetekben újracsoportosítva a MARC21 bibliográfiai formátum elemeit.[20]

- A VRA Core 4.0 adatbeviteli szabványt a Vizuális Források Egyesülete (Visual Resources Association = VRA) fejlesztette ki. Egy olyan metaadatszabvány, ami elsősorban a vizuális művészeti alkotások és azokat reprezentáló képek leírására alkalmazható. Egy metaadat-elemkészletet hoztak létre, valamint egy sémát, aminek köszönhetően ezeket az elemeket hierarchikus struktúrába lehet szervezni. A VRA Core séma kiterjeszhető minden olyan METS (Metadata Encoding and Transmission Standard) objektumra, ami a kulturális örökség forrásainak képei közzé besorolható. [74]
- 1995 márciusában jött létre a DC első 13 metaadat eleme, amelyeket mint legfontosabbakat, magnak (core) neveztek el, és a hálózaton lévő szöveges források leírására szántak. A DC azóta is folyamatosan változik, újabb és újabb elemekkel bővül. A 15 legfontosabb adatelemből ISO szabvány készült, amely 2004-ben Magyarországon *MSZ ISO 15836 Információ és dokumentáció. A Dublin Core metaadat elemkészlete* címen jelent meg. A DC elemkészletét később kiegészítették az ún. minősítőkkal (qualifiers), amelyek az egyes elemek jelentését pontosítják (például a dátum elemet minősíteni lehet a készítés, publikálás vagy módosítás dátumával), és aminek köszönhetően jobban alkalmazható az egyes könyvtári gyűjtemények feltárására is.
- Bár léteznek már leíró sémák (mint az előbb említett DC, MODS, VRA Core), de ezek nem tartalmazzak minden olyan metaadatot, ami a plakátok leírásához szükséges. Természetesen ezeket ki lehetne egészíteni a megfelelő metaadatokkal, de egy olyan sémát szerettem volna létrehozni, ami kizárólag a plakátok leírására alkalmazható. A másik célom tehát az volt, hogy olyan séma jöjjön létre, ami a plakátok keresésének hatékony eszközévé válhat, és aminek a

segítségével a plakátok összes speciális tulajdonsága tükrözhető.

2. Új eredmények

- A nyomtatott plakátok másodlagos leíró adatainak meghatározásakor az volt a fő cél, hogy olyan leíró jegyek kerüljenek meghatározásra a plakát dokumentumtípus vonatkozásában, amelyek segítségével ISBD-nek megfelelő „nemzetközi szinten szabványos” leírást tudunk készíteni.
- A grafikai plakátok bibliográfiai leírásának elkészítésékor kidolgozott szabvány hiányában, útmutatásokra, és más intézmények gyakorlatára támaszkodtam. Mivel a célom az volt, hogy az általam meghatározott adatelemek segítségével a plakátokról szabványos leírást lehessen készíteni, ezért az adatelemek meghatározásakor és definiálásakor a következő szabványok, útmutatók szolgáltak alapul:
 - Varga Ildikó (összeáll.): Állóképek bibliográfiai leírása : útmutató. Budapest, 1981, OSZK-KMK, 1981
 - Betz, Elisabeth W.: Gfatic materials : rules for describing : original items and historical collections. Washington D.C., 1982, LC.
<http://www.loc.gov/rr/print/gm/GraMatWP8.pdf>
 - ISBD(G): General International Standard Bibliographic Description. London, 1977, IFLA Int. Office for UBC.
<http://archive.ifla.org/VII/s13/pubs/isbdg1.htm>
 - ISBD(NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials. London, 1987, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme British Library Bibliographic Services.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-nbm_1987.pdf

- MSZ 3424/1. Bibliográfiai leírás. Könyvek : a könyvek bibliográfiai leírásának magyar szabványa
- A szabványok és útmutatók mellett plakátok leírására használható adatelemek megállapításakor jó alapot jelentett a Library of Congress (LC), Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) és a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (DEENK) gyakorlata. A szabványok, útmutatók és a könyvtári gyakorlatok tanulmányozása révén meghatározásra kerültek a nyomtatott grafikai plakátok leírásához és azonosításához szükséges adatelemek, valamint a leírás adatelemeinek a sorrendje és a leírás kötelező jeleinek rendszere.
- A nyomtatott plakátok bibliográfiai leírására vonatkozó irányelvekkel szemben a következő követelmények kerültek megfogalmazásra:
 - a nyomtatott plakátokra vonatkozóan a leíró információk lehető legszélesebb köre kerüljön meghatározásra,
 - a plakátokról nemzetközi szinten szabványos leírások legyenek készíthetőek,
 - bibliográfiai információk nemzetközi szinten legyenek érthetőek,
 - bibliográfiai leírások legyenek cserélhetőek,
 - a plakátok szükséges és elégséges metaadata segítségével valamennyi keresési formátum megvalósítható legyen.
- Mivel a plakátok másodlagos adatainak meghatározásánál elsősorban nemzetközi szinten elfogadott alapelveken nyugvó ISBD-eket vettem alapul, ezért ez a fejezet az ISBD-k szerkezetéhez és eddigi gyakorlatához igazodik. Az Általános előírások c. részben a bibliográfiai leírás során az adatcsoportok mindegyikénél általánosan alkalmazható/andó előírások szerepelnek. Az Adatelemek c. alfejezet pedig az

egyres adatszoportok által tartalmazott adatelemeket és a hozzájuk kapcsolódó központosás használatát részletezi. Azokat az adatelemeket, amelyek a formai feltárás során nehézséget okozhatnak, példákcal illusztráltam.

- A többi ISBD szabványhoz hasonlóan itt is meghatározásra kerültek az olyan általános előírások, mint:

- a leírás adatszoportjai, adatelemei és kötelező jelei
- a leírás adatforrásai
- a leírás nyelve
- adatok írásmódja
- téves adatok és sajtóhibák közlése

- Az Adatelemek c. fejezetnél hét adatszoportban huszonhét adatelem került definiálásra:

- 1. adatszoport: Cím és szerzőségi közlés (főcím, információhordozó általános megnevezése, párhuzamos cím, egyéb címadat, szerzőségi közlés)
- 2. adatszoport: Kiadás (kiadásjelzés, az adott kiadásra vonatkozó szerzőségi közlés)
- 3. adatszoport: Megjelenés, terjesztés (megjelenés helye, kiadó, terjesztő, megjelenés éve, nyomda székhelye, nyomda neve)
- 4. adatszoport: Fizikai jellemzők (fizikai egységek száma és fajtája, egyéb fizikai részletek, méret, melléklet)
- 5. adatszoport: Sorozat (a sorozat főcíme, a sorozat párhuzamos címe, a sorozat egyéb címadata, a sorozatra vonatkozó szerzőségi közlés, sorozati szám, alsorozat megnevezése és/vagy címe, alsorozati szám)
- 6. adatszoport: Megjegyzés
- 7. adatszoport: Terjesztési adatok (nyomdai/gyártási szám, ár)

- Az adatszoportok ismertetése szintén az ISBD szerkezetéhez igazodik, így először az adatelemek kerültek

felsorolásra, majd az adatelemeket megelőző kötelező jelek, általános példák az adott adatszoport szerkezetére, végül pedig az adatelemek kerültek bővebben ismertetésre. Néhány adatelem konkrét példákon keresztül is bemutatásra került.

- A Nyomtatott plakátok bibliográfiai leírása c. fejezetben megjelennek olyan, a nyomtatott plakátok bibliográfiai leírására vonatkozó irányelvek, amelyek nem szerepelnek az ISBD szabványokban. Ezek a teljesség igénye nélkül a következők:

- Az ISBD/NBM szabványban fel vannak sorolva különböző szerzőségi funkciók, de kimondottan a plakátokra vonatkozóak már nem. Például a grafikai plakát létrehozásában leggyakrabban a rajzolója, nyomdása és kiadója vett részt. A korabeli litografált művek többségénél ezt a három funkciót egy személy töltötte be. A korabeli plakátok esetében, amennyiben a plakát rajzolója, nyomdása más személy, akkor mind a két személy nevének felvétele kötelező szerzőségi közlésben.
- Vagy például a sorozat adatszoportnál: Az ISBD/NBM-ben használt sorozat meghatározás nem minden esetben egyezik meg a plakátok esetén értelmezett sorozat kifejezéssel. Ugyanis létezik olyan plakátsorozat is, aminek a plakátjai egy művész nevéhez köthetők. Ezek a szériák már hasonlítanak a képzőművészetnél ismeretes sorozatokra. Azaz az azonos témát ábrázoló grafikai alkotások sokszor a művész szándéka szerint jöttek létre, ennek egy közös címet adva az egyes műalkotások ennek részeként jelentek meg.
- Megjegyzés adatszoport esetén az ISBD/G kimondja, hogy az egyes dokumentumtípusoknál szükséges megjegyzések fajtáival a speciális ISBD-k foglalkoznak, ebből kifolyólag az ISBD/NBM-ből

hiányoznak kimondottan a plakátokra jellemző megjegyzéstípusok. A dolgozatban szereplő megjegyzés adatsoport az ISBD/NBM-nél részletesebb ismertetését adja a megjegyzéseknek: felsorolja a megjegyzések főbb típusait, majd meghatározza az egyes megjegyzéstípusokhoz tartozó megjegyzéseket.

- Az egyes adatelemek meghatározásakor a már említett könyvtárak gyakorlatát is figyelembe vettem. Több adatelem felvétele esetén a különböző könyvtárak eltérően járnak el. A fizikai jellemzőknél szereplő méret adatelemnél például a mértékegységet az egyik leírásban centiméterben, a másik leírásban milliméterben adták meg. Itt végül az ISBD szabvány és a többségi gyakorlat volt a mérvadó. A megjegyzésekre vonatkozóan is voltak különbségek. Egy kis túlzással azt lehet mondani, hogy minden könyvtárnál más és más megjegyzés került felvételre. A megjegyzés adatsoport esetében a szabványokban felsorolt megjegyzéseket úgy egészítettem ki, hogy összegyűjtöttem a különböző könyvtárak által felvett megjegyzések típusát (mire vonatkoznak a megjegyzések) továbbá ezekhez hozzávettem még néhány általam fontosnak tartott megjegyzést.
- Az ISBD-k előírásait, gyakorlatait követve kerültek meghatározásra a plakátok formai feltárásánál használandó/ható adatelemek, aminek köszönhetően ISBD alapú leírások készíthetők a falragaszokról. Manapság már minimum követelmény a könyvtárakkal szemben, hogy MARC formátumban legyenek elérhetőek a bibliográfiai leírások. Többnyire a MARC formátumú leírások elkészítése az ISBD-k előírásai alapján történik, ezért az általam meghatározott adatelemek MARC formátumban is megjeleníthetők. Ezzel a nyomtatott plakátok visszakeresése megoldottnak látszik.

- Az internet egyre inkább jelen van az életünkben és ezzel párhuzamosan egyre nagyobb igény van az elektronikus dokumentumok iránt. Ma már nem csak az elektronikus könyveket és elektronikus folyóiratokat keresik a felhasználók, hanem az olyan speciális dokumentumtípusokat is, mint a plakátok. Ebből kifolyólag az elektronikus dokumentumokat, így a digitalizált plakátokat is a megfelelő adatok segítségével visszakereshetővé kell tenni. Azonban ezek a dokumentumok olyan sajátosságokkal rendelkeznek, amelyek a hagyományos könyvtári kategóriákkal már nem írhatók le. Ezekre a problémákra nyújtanak megoldást a metaadatok.
- A dolgozatban ezért a nyomtatott plakátok másodlagos leíró adatait kiegészítve meghatározásra kerültek a digitalizált plakátok feldolgozására alkalmazható adatok is. Ugyan a papíralapú és a digitalizált plakátoknak sok másodlagos leíró jegye megegyezik, de mivel a digitalizált plakátok rögzítés módja más, ezért újabb jellemvonások jelennek meg. Ilyen jellemvonás lehet a digitális kép létrehozásánál használt technika, a kép megjelenítéséhez szükséges működési követelmények, a digitális kép fájl jellemzői, stb.
- A metaadatok egyik feladata, hogy az adatokat visszakereshetővé tegyék, ezért ezeket valamilyen számítógépes környezetben kell tárolni. Mivel célom az volt, hogy az általam kialakított metaadatrendszer gyakorlatban is jól használható elektronikus környezetben lehessen alkalmazni, ezért a metaadatok tárolására az XML sémát választottam.
- A nyomtatott plakátok bibliográfiai leírására vonatkozó irányelvek ismertetését követően bemutatásra került a saját fejlesztésű, XML alapú PoMeDS (Poster Metadata Description Schema), amely az általam meghatározott, a (nyomtatott és digitalizált) plakátok formai feltárását segítő adatelemekkel dolgozik.

- A séma létrehozásakor a következő követelmények kerültek meghatározásra:

- olyan elemkészlet kerüljön kidolgozásra, ami a nyomtatott és a digitalizált plakátok formai sajátosságait tükrözi,
- alkalmas legyen a digitalizált plakát és az eredeti, nyomtatott plakát másodlagos leíró adatainak tárolására,
- nyomtatott plakátok esetén magában hordozza az ISBD alapú leírások jellemzőit,
- a bibliográfiai leírást ki lehessen egészíteni egységesített besorolási adatokkal,
- általam kialakított metaadatrendszer gyakorlatban is jól használható elektronikus környezetben lehessen alkalmazni.

- A PoMeDS létrehozásánál fontos szempont volt a szabványos bibliográfiai leírás készítés előírásainak követése. Ennél fogva a PoMeDS kialakításának alapját képezték a nemzetközi szinten ismert és alkalmazott ISBD szabványok, ezek közül is az ISBD/NBM és az ISBD/G szabványok és az ehhez kapcsolódó útmutatók. Mindenekelőtt azonban az általam meghatározott a nyomtatott plakátok bibliográfiai leírásánál alkalmazandó alapelvek – amelyek szintén az ISBD szabványok alapján kerültek meghatározásra - voltak a mérvadóak. Mivel a PoMeDS nem csak a nyomtatott plakátok leíró adatait, hanem a digitalizált plakátok metaadatait is tartalmazza, ezért ez utóbbiak is meghatározásra kerültek.

- Tervezés során arra is törekedtem, hogy ne csak egy leírás legyen elkészíthető, hanem a leírást ki lehessen egészíteni egységesített besorolási adatokkal, melyeknél az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) útmutatásait követtem.

- A sémában használt elemek a következő csoportba sorolhatók:
 - bibliográfiai leírás adatelemeinek megfeleltethető elemek
 - bibliográfiai leírás egyezményes jeleinek megfeleltethető elemek
 - bibliográfiai leírás szerkezetét meghatározó elemek
 - besorolási adatoknak megfeleltethető elemek.
- A besorolási adat elemei négy csoportra bonthatók:
 - egységesített név
 - egyéb elem
 - kiegészítő adatok
 - kiegészítő adatok egyezményes jelei.
- A sémában az egységesített név lehet személynév, testületi név, rendezvénynév, földrajzi név és cím egységesített alakja. Besorolási adatok esetén a különböző típusú nevek egységesített alakjának meghatározása a PoMeDS-hez illeszkedő bibliográfiai rekordokat készítő feldolgozó könyvtáros feladata.
- PoMeDS-ben az egyes metaadatok jelentésének pontosítása többféleképpen történik. Kihhasználva az XML séma hierarchikus struktúráját egy pontosításra szoruló metaadaton belül további elemek kerültek definiálásra, amelyek már konkrétan meg tudják határozni az adott metaadat jelentését. Például az <filecharacteristics> metaadaton belül jelenik meg az <filename>, <format>, <filesize>, <compressionratio> és a <location> elem is. Nyilván való, hogy mindegyik elem segítségével más-más adatot tudok megadni.
- Ugyanakkor a PoMEDS XML attribútumokat is használ az egyes elemek pontosítására, bizonyos kódolások vagy kontrolált szótárak jelölésére és egyéb hasonló célokra. Ezek

az attribútumok a kezdő tagban szerepelnek. Az elemek egynél több attribútumot is tartalmazhatnak. Abban az esetben, amikor az elemek értékeit kell pontosítani, az attribútum használata jobb megoldásnak bizonyul a minősítők vagy az új elemek deklarálásánál.

- Mivel a bibliográfiai leírás adatalemeinek kötött sorrendje és az adatalemeket megelőző nemzetközi szinten egységes és elfogadott egyezményes jelei biztosítják a bibliográfiai leírás nemzetközi érthetőségét és értelmezhetőségét, ezért a PoMeDS rendelkezik az elemek sorrendjéről és az őket megelőző egyezményes jelekről.
- Vannak olyan adatcsoportok, ahol az adatalemeket előfordulásuktól függően különböző variációban lehet felvenni. A séma számba veszi ezeket az előfordulásokat és lehetőséget biztosít a variációk közötti választásra, továbbá az egyes elemek kötelezőségéről és ismételtetőségéről is rendelkezik.
- A nyomtatott plakátokhoz kapcsolódó bibliográfiai leírások adatalemeinek megfelelően PoMeDS elemek elnevezése az ISBD/NBM terminológiája alapján készült, szem előtt tartva a nemzetközi felhasználhatóságot. Párhuzamos bibliográfiai adatalemeknek megfelelően PoMeDS elemek nevei a *p* betűvel kezdődnek az angol parallel szó rövidítéséből adódóan. A digitalizált dokumentumok azonosíthatóságát biztosító adatalemeknek megfelelően PoMeDS elemek elnevezésénél a Dublin Core és a VRA Core terminológiáját vettem alapul.
- A séma szerkezetének bemutatásánál a felsőbb szintű elemek kerülnek ismertetésre, továbbá a séma egy-egy részét példákkal illusztrálom. Maga a PoMeDS két részből épül fel: az egyik segítségével magát az eredeti dokumentumot dolgozzuk fel, a másik rész pedig az előzőt egészíti ki a digitalizált változatra jellemző adatokkal. Az eredeti

dokumentum leírása a tizenkét nagyobb egységre tagolódik a bibliográfiai leírás adatszoportjainak és besorolási adatainak megfelelően. A digitalizált plakátokra vonatkozó adatok két nagyobb részből épülnek fel. Az egyik rész az eredeti dokumentum adatait tartalmazza, a másik rész pedig a digitalizált változatra vonatkozó metaadatokat. A fejezet zárásaként egy digitalizált plakát leírásával szemléltetem a PoMeDS struktúráját.

- A sémával kapcsolatban több továbbfejlesztési lehetőség is adódik:
 - Ahhoz, hogy a különböző könyvtárak által alkalmazott különböző metaadat-rendszerek és a PoMeDS közötti átjárhatóság megvalósulhasson a különböző metaadatokat meg kell feleltetni egymásnak.
 - Egy másik fejlesztési lehetőség a szemantikus webhez kapcsolódóan adódik, ez pedig nem más, mint a PoMeDS kifejezése RDF (Resource Description Framework) segítségével.
 - A fejlesztésnek további iránya lehet még a PoMeDS subjectheading elemének finomítása az egyes tárgyszórendszerekhez szükséges szerkezeti részekkel.
 - Irányvonal lehet a besorolási adatok kiegészítése az utalásokhoz szükséges szerkezeti részekkel is.
- A PoMeDS hasznosítására és további fejlesztésre több lehetőség is nyílik. A nyomtatott plakátok bibliográfiai leírására vonatkozó irányelvek meghatározásakor és séma kialakításakor szoros munkakapcsolatot tartottam fent a DEENK-ben a plakátok feldolgozásával foglalkozó könyvtárossal, aki jelezte, hogy szívesen hasznosítaná a kapott eredményeimet.
- Hasonló érdeklődést mutatott az eredmények iránt a Méliusz Juhász Péter Könyvtár is, akik felajánlották a segítségüket a séma további fejlesztésében.

- Egy további fejlesztési irány a Nyíregyházi Főiskola Könyvtár tanszékéhez kapcsolódik, ahol fejlesztésre került az Elektronikus Multimédia Könyvtár. Az EMK a digitális hangfelvételek mellett tárolná a felvételekhez kapcsolódó dokumentumokat is, mint a videó felvételt, operaházi plakát, szöveggönyv, kotta, képek, újságcikkek, stb. A fejlesztés célja a PoMeDS alkalmazása az Elektronikus Multimédia Könyvtárban, ugyanis ez jelentősen növelheti a visszakeresési hatékonyságot.

3. Irodalomjegyzék

1. Bakos K.: 10x10 év az utcán: a magyar plakátművészet története, 1890-1990. Budapest, 2007, Corvina
2. Bawden, D., Vilar, P., Zabukovec, V.: Education and training for digital librarians: a Slovenia/UK comparison. *Aslib Proceedings: New Information Perspectives*. vol. 57. (2005), no. 1., p. 85–98.
3. Bércziné Juhos J.: Reklámeszköz ismeret: összefoglaló áttekintés kereskedelmi szakemberek részére. Budapest, 1999, KIT Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző
4. BETZ Elisabeth W.: *Grafic materials: rules for describing : original items and historical collections*. Washington D.C., 1982, Library of Congress.
<http://www.loc.gov/rr/print/gm/GraMatWP8.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
5. Bor B.: *Digitális könyvtári képgyűjtemények és metaadataik*. Debrecen, 2010, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
6. Bóta L.: *Internetes keresőrendszerek működése*. Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0005_3_4_internetes_keresorendszerek_pdf/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
7. Bradley, N.: *Az XML kézikönyv*. Bicske, 2005, Szak
8. *Categories for the description of works of art*.
<http://www.getty.edu/research/institute/standards/cdwa/index.html> [letöltve: 2017. március 24.]
9. Chowdhury, G. G., Chowdhury, S.: *Introduction to digital libraries*. London, 2003, Facet

10. Coyle, K.: Understanding metadata and its purpose.
Journal of Academic Librarianship, vol. 31.(2) 2005, p.
160-163. <http://kcoyle.net/jal-31-2.html> [letöltve: 2017.
március 24.]
11. Cultural Materials Initiative.
<http://oclc.org/research/activities/culturalmaterials.html>
[letöltve: 2017. március 24.]
12. Cseh M.: Az utca művészete: képes plakátok Benczúr
Gyulától Konecsni Györgyig. A nemzeti könyvtár
kisnyomtatványtára. Szerk. Cseh Mária. Budapest, 2002,
Osiris, p. 12–35.
13. Czeglédy L.: Hatékony oktatástámogatás könyvtári portál
által menedzselte környezetben: az EKLEKTIKA projekt
tervezésének háttere az egri Eszterházy Károly Főiskolán.
Tudományos és műszaki tájékoztatás. 56. évf. (2009), 1.
sz.
[http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5041&issue
_id=500](http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5041&issue_id=500) [letöltve: 2017. március 24.]
14. Descriptive Metadata Guidelines for rlg cultural materials.
[http://oclc.org/content/dam/research/activities/culturalmat
erials/RLG_desc_metadata.pdf](http://oclc.org/content/dam/research/activities/culturalmaterials/RLG_desc_metadata.pdf) [letöltve: 2017. március
24.]
15. Diekema, A. R.: Többnyelvűség a digitális könyvtárban.
Szakirodalmi szemle. Tudományos és műszaki
tájékoztatás, 60. évf. (2013), 3. sz.
[http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5742&issue
_id=546](http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5742&issue_id=546) [letöltve: 2017. március 24.]
16. Dömötör I.: Az utca képeskönyve. Magyar iparművészet.
6. évf. (1903) 4. sz., p. 226.
17. Dublin Core <http://dublincore.org> [letöltve: 2017. március
24.]

18. Dulock, M.: Reusing Legacy Metadata for Digital Projects: the Colorado Coal Project Collection. International Conference on Dublin Core and Metadata Applications 2014. Best Practice Poster.
<http://dcevents.dublincore.org/IntConf/dc-2014/paper/view/295/297> [letöltve: 2017. március 24.]
19. Eklund, J. L.: Cultural Objects Digitization Planning: metadata overview. VRA bulletin, Vol. 38(1) 2011.
<http://online.vraweb.org/vrab/vol38/iss1/> [letöltve: 2017. március 24.]
20. El-Sherbini, M.; Klim, G.: Metaadatok és katalogizálási gyakorlatok. Tudományos és műszaki tájékoztatás, 53. évf. (2006), 2. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=4306&issue_id=469 [letöltve: 2017. március 24.]
21. Functional requirements for bibliographic records: final report. Munich, 1998, Saur.
<http://www.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
22. Fülöp Cs., Kovács L., Micsik A.: A metaadatsémák és a szemantikus web: egységesítés és specializáció a metaadatok világában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. (2004), 7. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3648&issue_id=452 [letöltve: 2017. március 24.]
23. Furrie, B., Follett Software Company: Understanding MARC Bibliographic: Machine-Readable Cataloging. Washington DC, 2009, Library of Congress.
<http://www.loc.gov/marc/umb/> [letöltve: 2017. március 24.]

24. Gőz Á.: Az interneten elérhető információforrások katalógizálása. Tudományos és műszaki tájékoztatás. 45. évf. (1998), 8/9. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=2018&issue_id=3 [letöltve: 2017. március 24.]
25. Guidelines for Authority and Reference Entries. Second Edition. Munich, 2001, K. G. Saur.
<http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/23.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
26. Guidelines for descriptive metadata for the UCLA Digital Library Program. 2012.
https://unitproj.library.ucla.edu/cataloging/procedures/DRM_MetadataGuidelinesVersion2.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
27. Guidelines for Subject Authority and Reference Entries. Working Group on Guidelines for Subject Authority Files of the Section on Classification and Indexing of the IFLA Division of Bibliographic Control. Munich, 1993, Saur
28. Horváth Z.: A hálózat vonzásában: a „linked data” szétfeszíti a könyvtári katalógusok kereteit. Könyvtári fegyelőr, 61. évf. (2015), 4. sz., p. 463-481.
http://epa.oszk.hu/00100/00143/00306/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2015_4_443-493.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
29. ISBD : International standard bibliographic description. Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section. Consolidated ed. Munich, 2011, Saur.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_20110321.pdf [letöltve: 2017. március 24.]

30. ISBD(G): General International Standard Bibliographic Description. London, 1977, IFLA Int. Office for UBC.
<http://archive.ifla.org/VII/s13/pubs/isbdg1.htm> [letöltve: 2017. március 24.]
31. ISBD(NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials. London, 1987, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme British Library Bibliographic Services.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-nbm_1987.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
32. Jeszenszky P.: XML sémanyelvek. Debrecen, 2011, Kelet-magyarországi Informatika Tananyag Tárház
33. Kastaly B.: A könyvtári állomány megőrzése és védelme. Könyvtárosok kézikönyve 4. Határterületek. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2005, Osiris, p. 195-262.
34. Koltay T.: Virtuális, elektronikus, digitális. Budapest, 2007, Typotex Elektronikus Kiadó Kft.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/virtualis-elektronikus/adatok.html> [letöltve: 2017. március 24.]
35. Magyar nagylexikon. 14. köt. Ny-Pom. Főszerk. Élesztős László. Budapest, 2002, Magyar Nagylexikon K.
36. MARC 21 formats (MARC 21). <http://www.loc.gov/marc/> [letöltve: 2017. március 24.]
37. MARC 21 XML Schema (MARCXML).
<http://www.loc.gov/standards/marcxml/> [letöltve: 2017. március 24.]
38. Méhes Zs. I.: Üzenet a falakon : a művészi plakát mint kommunikációs eszköz. Budapest, 2007, Budapesti Gazdasági Főiskola

39. Metadata Object Description Schema (MODS).
<http://www.loc.gov/standards/mods/> [letöltve: 2017. március 24.]
40. Moyo, L. M.: Elektronikus könyvtárak és az új szolgáltatási paradigma megjelenése. Tudományos és Műszaki Tájékoztató, 52. évf. (2005) 3. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3877&issue_id=460 [letöltve: 2017. március 24.]
41. Miller, S. J.: Metadata for digital collections. New York, cop. 2011, Neal-Schuman
42. MSZ 3424/1. Bibliográfiai leírás. Könyvek
43. National Information Standards Organization:
Understanding metadata. Bethesda, MD, 2004, NISO Press
44. Németh M.: Aprónyomtatványok az Országos Széchényi Könyvtárban 1918-1944. Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve, 1984/1985, p. 205-234.
45. NISO Metadata for Imagesin XML Schema (MIX).
<http://www.loc.gov/standards/mix//> [letöltve: 2017. március 24.]
46. Nyáry M. (szerk.): Open Data a könyvtárban. eGov hírlevél. 2017, 1. sz.
<http://hirlevel.egov.hu/2017/01/02/open-data-a-konyvtarban/> [letöltve: 2017. március 24.]
47. Okerson, A.: Asteroids, Moore's Law, and the star Alliance. *Journal of Academic Librarianship*, vol. 29. (2003) no. 5., p. 280–285.
48. Orosz M.: A plakát születése: egy új műfaj keresi a nyelvét. Budapest, 2005, ELTE BTK Művészettörténeti Intézet

49. Pallas Nagy Lexikona: az összes ismeretek enciklopédiája tizenhat kötetben. XIV. kötet. Pillera-Simor, Budapest, 1897, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság
50. A Pallas Nagy Lexikona: az összes ismeretek enciklopédiája tizenhat kötetben. XVIII. Kötet (II. pótkötet). K-Z, Budapest, 1904, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság
51. Paszternák Á., Takács D., Mikulás G.: Könyvtár 2.0, avagy közösen vagyunk tudásbirtokosok. Könyv, könyvtár, könyvtáros, 16. évf. (2007) 9. sz. p. 10-23. <http://epa.oszk.hu/01300/01367/00129/83.htm> [letöltve: 2017. március 24.]
52. Pogány Gy.: Különgyűjtemények. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 179-207.
53. Racskó R.: Virtuális könyvtárak. Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0005_3_6_virtualis_konyvtarak_pdf/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
54. Reitz, J. M.: Online Dictionary for Library and Information Science. http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_a.aspx [letöltve: 2017. március 24.]
55. Rettig, P. J.: Administrative metadata for digital images: a real world application of the NISO draft standard. Library Collections, Acquisitions, & Technical Services Vol. 26 (2) 2002, p.173–179 http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14649055.2002.10765843#.VEYOjvI_tzA [letöltve: 2017. március 24.]

56. Riggio, A., Mendes, L.: Metadata guidelines for the UCLA AIDS Poster Collection. Rev. 2010.
<http://unitdev.library.ucla.edu/cataloging/procedures/MetadataGuidelinesAIDSPosters100812.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
57. Róna I.: Kulturális digitalizálás – félúton az Europeana felé. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 56. évf. (2009), 8. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5191&issue_id=507 [letöltve: 2017. március 24.]
58. Rosner K.: A plakát útja. Magyar iparművészet, 36. évf. (1933.) 9/10. sz., p. 183-185.
http://epa.oszk.hu/01000/01059/00193/pdf/EPA01059_MagyarIparmuveszet_1933_9-10_183-185.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
59. Salgáné Medveczki M.: Az XML: új perspektívák a könyvtár-informatikában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. (2004.), 2. sz., p. 61-71.
60. Salgáné Medveczki M.: Egy új jelölő nyelv (metaadat-rendszer) kidolgozása a számítógépes bibliográfiai adatfeldolgozáshoz. PhD értekezés. Debrecen, 2006, Debreceni Egyetem
61. Sándor I.: Magyar Könyvesház avagy A magyar könyveknek kinyomtatások ideje szerint való rövid említésök. Győrött, 1803, Streibig
62. Still Image Working Group (2010): Guidelines: Minimal Descriptive Embedded Metadata in Digital Still Images.
http://www.digitizationguidelines.gov/guidelines/digitize-core_embedded_metadata.html [letöltve: 2017. március 24.]
63. Sütő P.: Elektronikus, digitális, virtuális könyvtárak. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere.

- Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 209-239.
64. Szántó T.: A magyar plakát. Budapest, 1986, Corvina
65. Szenteczki Cs.: A nyomtatott grafika története és technikái. Budapest, 2003, Műszaki Könyvkiadó
66. Szeredi P., Lukácsy G., Benkő T.: A szemantikus világháló elmélete és gyakorlata. Budapest, Typotex, 2005
67. Task Force on Metadata: Final report, June 16, 2000.
<http://www.libraries.psu.edu/tas/jca/ccda/tf-meta6.html>
[letöltve: 2017. március 24.]
68. Taylor, A.: *The Organization of Information*. 2nd ed. Westport, CN, 2004, Libraries Unlimited
69. Tóth A.: Kisnyomtatványok az Egyetemi Könyvtárban. Magyar Könyvszemle, 84. köt. (1968) 2. sz., p. 210-214.
70. Tóth Gy.: A könyvtár történelmi szerepváltásai. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 15-37.
71. Tóth M.: A digitalizálás trendjei az Európai Unióban. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 62. évf. (2015), 10. sz. <http://tmt.omikk.bme.hu/tmt/article/view/561/523>
[letöltve: 2017. március 24.]
72. Tóth M.: Könyvtárak a szemantikus web világában. Könyvtári figyelő. 56. évf. (2010), 3. sz. <http://ki.oszk.hu/kf/2010/10/konyvtarak-a-szemantikus-web-vilagaban/> [letöltve: 2017. március 24.]
73. Tóth T., Vaskó P. (szerk.): A web 2.0 jövője és a szemantikus web. Budapest, Bibliopolisz, 2007. <http://bibliopolisz.hu/editiones/in4/in4.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]

74. Tóvári J., Szabó B.: Metaadat tárolási technológiák. Eger, 2011, Eszterházy Károly Főiskola.
[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_3_2_metaadat tarolas_scorm_12/121_a_kurzusban_kitzzt_cl_ok_ssze foglalsa.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_3_2_metaadat_tarolas_scorm_12/121_a_kurzusban_kitzzt_cl_ok_ssze foglalsa.html) [letöltve: 2017. március 24.]
75. Új magyar lexikon. 5. köt. Mf-R. Budapest, 1961, Akadémiai K.
76. Ungváry R., Vajda E. : Könyvtári információkeresés, Budapest, 2002, Typotex
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/adatok.html> [letöltve: 2017. március 24.]
77. UNIMARC Manual : Bibliographic Format 1994. International Federation of Library Associations and Institutions. <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/sec-uni.htm>
78. Varga I. (összeáll.): Állóképek bibliográfiai leírása: útmutató. Budapest, 1981, OSZK-KMK
79. Virágos M., Koltai K., Köpösdí Zs.: Digitális gyűjtemények, intézményi repozitóriumok. Debrecen, 2014, Debreceni Egyetem.
http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop412A/2011-0103_11_digitalis_gyujtemenyek/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
80. VRA Core
<http://www.vraweb.org/projects/vracore4> [letöltve: 2017. március 24.]
81. Weibel, S., Miller, E.: Image description on the Internet. D-Lib Magazine, January 1997
<http://www.dlib.org/dlib/january97/oclc/01weibel.html> [letöltve: 2017. március 24.]
82. Young, M. J.: XML lépésről lépésre. Bicske, 2002, Szak
83. Zala T.: A grafika története. Budapest, 1997, TAN-GRAFIX

Könyvtárak és elektronikus gyűjtemények

1. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár online katalógusa. <http://webpac.lib.unideb.hu/WebPac/> [letöltve: 2017. március 24.]
2. Debreceni Egyetem elektronikus Archívum. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/> [letöltve: 2017. március 24.]
3. Library of Congress Cataloging and Acquisitions Home. <http://www.loc.gov/aba/> [letöltve: 2017. március 24.]
4. Library of Congress Print and Photographs online catalog. <http://www.loc.gov/pictures/> [letöltve: 2017. március 24.]
5. Magyar Digitális Képkönyvtár. <http://www.kepkonyvtar.hu/> [letöltve: 2017. március 24.]
6. Országos Széchényi Könyvtár online katalógusa. http://nektar1.oszk.hu/librivation_hun.html [letöltve: 2017. március 24.]
7. Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtár. http://www.oszk.hu/plakatok_kisnyomtatvanyok [letöltve: 2017. március 24.]
8. Österreichische National Bibliothek Plakatcatalog. [http://search.obvsg.at/primolibweb/action/search.do?dscent=0&scp.scps=scope%3A\(ONB_gideon_plakate\)&tab=onb_sondersammlungen&mode=Basic&vid=ONB](http://search.obvsg.at/primolibweb/action/search.do?dscent=0&scp.scps=scope%3A(ONB_gideon_plakate)&tab=onb_sondersammlungen&mode=Basic&vid=ONB) [letöltve: 2017. március 24.]

4. Hitelesített publikációs lista

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

Nyilvántartási szám: DEENK/100/2017.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Némethi-Takács Margit
Neptun kód: HY63ED
Doktori Iskola: Informatikai Tudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10038712

A PhD értekezés alapján szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

1. **Némethi-Takács, M.**: A plakátok leíró sémája.

In: Informatika a felsőoktatásban 2014 [elektronikus dokumentum]. Szerk.: Kunkli Roland , Papp Ildikó, Rutkovszky Edéné, Debreceni Egyetem Informatikai Kar, Debrecen, 390-402, 2014. ISBN: 9789634737124

Idegen nyelvű, külföldi könyvrészletek (1)

2. **Némethi-Takács, M.**: Posters, metadata, description schemas.

In: 6th IEEE Conference on Cognitive Communications CogInfoCom 2015 October 19-21, Széchenyi István University Győr, Hungary : Proceedings. Szerk.: Peter Baranyi, IEEE, Danvers, 151-157, 2015. ISBN: 9781467381284

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

3. **Némethi-Takács, M.**: Plakátok és leíró adataik.

Tud. Műsz. Tájé. 58 (6), 6-14, 2011. ISSN: 0041-3917.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

4. **Némethi-Takács, M.**: Metadata of Posters in XML Schema.

J. Libr. Metadata. 16 (1), 23-44, 2016. ISSN: 1938-6389.

DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/19386389.2016.1167495>

*SJR: 0.51 (2015), Library and Information Sciences: Q2

Magyar nyelvű konferencia közlemények (3)

5. **Némethi-Takács, M.**, Iszály, G. B.: Plakátok és metaadatai az Elektronikus Multimédia Könyvtárban.

In: NetworkShop 2011 konferencia, Kaposvár, 2011. április 27-29. [elektronikus dokumentum] / [közread. a] Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet, [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [5], 2011.

Cím: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1. □ Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 39. □ Tel.: (52) 410-443
E-mail: publikaciok@lib.unideb.hu □ Honlap: www.lib.unideb.hu

6. **Némethi-Takács, M.:** A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár plakattári gyűjteményének feltárása metaadatok segítségével.
In: NetworkShop 2010 konferencia, Debrecen, 2010. április 7-9. [elektronikus dokumentum] / [rend., közread. a] Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet, [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [10], 2010.
7. **Némethi-Takács, M.:** A Dublin Core Metaadat-rendszer könyvtári használata: a Dublin Core metaadat-rendszer alkalmazhatósága és megfeleltethetősége az FRBR követelményeinek az elektronikus dokumentumok tekintetében.
In: NetworkShop 2006 konferencia, Miskolc, 2006. április 19-21. [elektronikus dokumentum] / [közread. a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [8], 2006.

További közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

8. **Némethi-Takács, M.:** Mozgókönyvtárak Magyarországon: helyzetkép.
In: Kulturális valóságismeret és EKf 2010 [elektronikus dokumentum] : 35 éves a pécsi kultúráközvetítő képzés : tudományos konferencia és emlékülés, 2010. november 18-19. /, PT FEEFK Könyvtári Intézete, [Pécs], [7], 2011. ISBN: 9789636423612

Idégen nyelvű, hazai könyvrészletek (2)

9. Csernoch, M., Bujdosó, G., Eszenyiné Borbély, M., Bujdosóné Dani, E., **Némethi-Takács, M.**, Koltay, K., Balázs, L.: LibSearchNet: Analyses of library log files to identify search flows.
In: 4th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications. Ed.: Péter Baranyi, Anna Esposito, Mihoko Niitsuma, Bjorn Solvang, IEEE Hungary Section, Budapest, 543-548, 2013. ISBN: 9781479915439
10. Bujdosó, G., Csernoch, M., Eszenyiné Borbély, M., Bujdosóné Dani, E., **Némethi-Takács, M.**, Koltay, K., Balázs, L.: LibSearchNet: Library log file initiatives - As a part of semantic library interface development for the VirCA 3D virtual collaboration arena.
In: 4th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications. Ed.: Péter Baranyi, Anna Esposito, Mihoko Niitsuma, Bjorn Solvang, IEEE Hungary Section, Budapest, 567-572, 2013. ISBN: 9781479915439

Magyar nyelvű közlemények hazai folyóiratban (1)

11. **Némethi-Takács, M.:** A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer hatása a nyilvános könyvtárakra.
Kv. Kvt. Kvt. 20 (3), 7-14, 2011. ISSN: 1216-6804.

Idegen nyelvű közlemények külföldi folyóiratban (1)

12. Kovács, B. L., **Némethi-Takács, M.**: New search method in digital library image collections: A theoretical inquiry.

J. Libr. Inf. Sci. 46 (3), 217-225, 2014. ISSN: 0961-0006.

DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/0961000614526611>

IF: 0.844

Idegen nyelvű konferencia közlemények (1)

13. Nyíri-Müller, Z., **Némethi-Takács, M.**: Library 2.0 in Hungary.

In: Information and e-motion : proceedings BOBCATSSS 2012 20th international Conference on Information Science : Amsterdam, 23-25 January 2012. Ed.: Wolf-Fritz Riekert, Ingeborg Simon, Bock+Herchen Verlag, Bad Honnef, 251-254, 2012. ISBN: 9783883472874

Idegen nyelvű absztrakt kiadványok (1)

14. Kovács, B. L., **Némethi-Takács, M.**: Natural language search in image collections.

In: Book of Abstracts, Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, QQML 2012. Ed.: Anthi Katsirikou, [s.n.], Limerick, 166-167, 2012.

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora: 0,844

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora (az értekezés alapjául szolgáló közleményekre): 0

A DEENK a Jelölt által az IDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2017.04.13.

5. Introduction, primary goals

- In the life of libraries during the past more than three thousand years change and development have always been present, but from the end of the last century these processes significantly accelerated. First, they began to replace ordinary card catalog by computerized catalogues, and later on the emergence of computer networks had a huge influence on the life of libraries. Due to the development of information technology, from paper based document collections we got to electronic libraries.
- In the beginning, electronic libraries made possible to reach the electronic version of traditional library documents. However, with the increasing number of electronic libraries in parallel the electronic version of not traditional library documents also appeared in digital collections. Nowadays, more and more digital collections are created which mainly consist of particular document types. Such a particular document type is poster which belongs to visual creations and which my dissertation focuses on.
- In the first part of the dissertation electronic libraries are shown, as well as the metadata system and metadata storage techniques that are related to it, and such a summary about information on poster is also demonstrated and that approaches “placard” from many sides and many aspects. Namely, poster is related to various fields of science and accordingly the literature of the given field highlights the aspect of the field of science that it is related to. As a result, in the summary poster’s art historic, printing technical and marketing approach appears, but obviously its discussion from librarian perspective got greater emphasis.
- In conceptual definitions that can be found in lexicons, poster appears as a large, eye-catching, succinctly

communicative printed material that is one-sided. However, from the public collection point of view, poster belongs to ephemera. The category includes pamphlets, handbills, leaflets, broadsides, position papers, minutes of meetings, information sheets, bulletins, newsletters, posters, etc.

- We can meet posters as we know them today only after the invention of printing. In the beginning mainly textual posters appeared in the streets, later these textual messages were complemented with pictures. Concerning graphic posters the breakthrough took place when the genre joined Alois Senefelder's invention, the lithography. The demands of everyday life made the genre of the posters widely spread.
- We can distinguish three types of posters based on their formal features: namely textual, picture and picture with text ones. In the following, I classify the latter two types in one group, which are the graphic posters. In the case of textual posters written content has an importance, while regarding graphic posters the emphasis is put mainly on the represented picture, although the text complementing the picture can also have a significant role.
- Whether we talk about textual or graphic poster, it always has a purpose: attracting attention, providing information or persuasion by means of picture and/or text. Past events are taking shape mosaic like from the pictures and the text of the posters, therefore through them we can get to know more about the social, political events and the changes happening in industry, in commerce and in cultural life. In addition to this, graphic posters represent the precious sources of artistic life as well. As a result of this, posters are at the same time documents of cultural history and history of art forming a part of visual culture and they also reflect a historical period by virtue of their content.

- As graphic posters emerged, they immediately became part of the public collection. This is due to the librarian perception that states that “it is not the task of the present to decide what will be important for the future, therefore everything should be preserved that gets into libraries.”¹ Nevertheless, poster has never got as much attention as traditional librarian materials, books and periodicals. This is also shown by the fact that posters are mainly part of local collections in libraries. There are only a few libraries where there is a separate collection of these publications.
- However, libraries task goes beyond the gathering of documents, because in order to be able to use a collection, documents have to be explored and retrievable. Good quality bibliographic descriptions are an essential condition to access information. We can expect a good quality bibliographic description that the bibliographic information that it contains, be available and changeable on international level, moreover, thanks to the necessary and sufficient metadata we can also expect many search format to be feasible. As international availability and changeability are among the objectives of ISBD (International Standard Bibliographic Description), ISBD-based bibliographic descriptions meet the first two requirements of quality; furthermore, ISBDs are based on internationally accepted principles. The third quality criterion can be granted if we complete the bibliographic description with such headings are also created based on ISBD standards.
- There are not specific rules of procedure and standards yet for the description of posters appearing in printing. The ISBD/NBM (International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials) can be one of the bases for standard bibliographic description of printed posters, thus the set of

¹ Pogány György: Különgyűjtemények. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 195.

metadata used for the bibliographic description cannot be complete, since not only the poster belongs to the term “non book materials”. A starting point can be ISBD/G (General International Standard Bibliographic Description), that contains general definitions and for this reason, this neither can be used properly for the bibliographic description of posters. We can find more guides to process graphic materials or pictures, which also regulate the bibliographic description of many document types at the same time, thus these neither are only created to bibliographically process posters.

- Owing to the use of various guides and rules, libraries have not catalogued posters in a consistent way. The most important bibliographic data like: title and statement of responsibility, publication and number of pages are recorded everywhere, but there might be differences in respect of special aspects expressing the characteristics of posters. Taking into consideration that nowadays besides the traditional library materials, these printed materials come into more and more prominence, therefore it was necessary to create a metadata element stock that is only suitable for the bibliographic description of posters. Accordingly, one of my research aims was to determine the data elements which are necessary for the bibliographic description of posters, to make it possible to create ISBD-based description thanks to these.
- For a long time, only paper-based posters existed. Thanks to libraries’ digitization projects that included a growing number of document types, however, digitized versions of these documents also emerged. Digitized posters slowly became part of electronic collections as well.
- In order to efficiently work and make work digitized poster collections, the use of metadata is essential, because digitized documents can only be successfully organized and retrieved thanks to these.

- Metadata is data about data “more precisely the intellectually or automatically generated secondary data of Internet sources”². Metadata assist searching and finding information, facilitate searching in web indexes and thanks to them the data of traditional documents can also be displayed on the Internet.
- In the online catalogue, any data can easily become access point, as well as an element that organizes findings, so it is worthy to record as much information as possible in records. In the case of digital collections (mostly technical), metadata can automatically be obtained from the document (such as image resolution, size, format). However, a significant part of metadata must be determined in intellectual way. [5]
- To function properly in any computer-based system metadata should be encoded for machine readability and processing. Library catalogue data are most frequently encoded in various MARC (Machine Readable Cataloging) formats. Since appearance and form of electronic documents are different from those of printed documents, MARC format can not be used appropriately for storing required and sufficient descriptive data of electronic documents (but there were initiatives concerning this). Storage of bibliographic data of electronic documents has been solved in several ways, for example with the application of XML (Extensible Markup Language) language. Both international and home practices reflect that XML schema is applied to storing metadata.
- From the viewpoint of library XML schema has advantage that it sets semantic rules like most cataloging standards, therefore several bibliographic rules can be formalized by XML schema. The order of data elements can be determined in schemas, which serves as basis for bibliographic

² Ungváry Rudolf, Vajda Erik : Könyvtári információkeresés, Budapest, 2002, Typotex. <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/ch05.html>

description. In addition, we can determine the restricted and the unrestricted data elements. Since the elements can be embedded into each other, therefore the closely related elements can be repeated. Another great advantage of the schema is that it does not work with predefined element set, thus metadata standards can develop their own schema. Actually, international exchangeable bibliographic descriptions can be made by XML schema. Good examples for this are MODS (Metadata Object Description Schema), DC (Dublin Core) and VRA Core (Visual Resources Association Core).

- Metadata Object Description Schema (MODS) is a bibliographic element set developed at the Library of Congress Network Development and MARC21 Standards Office. It is "intended to be able to carry selected data from existing MARC21 records as well as to enable the creation of original resource description records. It includes a subset of MARC21 fields and uses language-based tags rather than numeric ones, in some cases regrouping elements from the MARC21 bibliographic format".[20]
- The VRA Core is a data standard used for the description of works of visual culture including the images as well that document them. The VRA Core Version 4.0 metadata standard has been developed by Data Standards Committee of Visual Resources Association. It is an internationally recognized metadata standard that is used both as a standalone format, and as an approved and extended schema to METS (Metadata Encoding and Transmission Standard) for objects that contain cultural heritage resources.[74]
- For the description of digitized documents there are many meta-patterns at our disposal, although the one in widest use and most widely referred to is the Dublin Core. The first 13 elements of the DC were created in 1995, and were designed for the description of the textual sources available on the

Internet. Since then the DC has constantly changed, and been supplemented with more and more elements. An ISO standard has been developed for the 15 most important elements, and has now appeared in several countries. The DC range of elements was later supplemented by so-called qualifiers, which more accurately describe individual elements (for example the date can be qualified in terms of preparation, publication or modification dates), and thus are more applicable to the processing of individual library collections.

- There are descriptive schemes (such as DC, MODS, VRA Core), but these do not contain every metadata of posters. These schemes can be completed with appropriate metadata necessarily, but I wanted to work out a schema which can be used exclusively for the bibliographic description of posters.. My second goal was to develop a descriptive schema which can be used as an effective search tool for posters and every special characteristic of posters can be described by this schema. Therefore in this study a schema will be presented, which is working with the secondary descriptive data of printed posters and the metadata of digitized posters.

6. New results

- The main aim of the description of printed poster's secondary descriptive information is to determine such descriptive features regarding the poster document type that can help to create a description that meets the requirements of ISBD "standards on international level".
- When making bibliographic description of graphic posters, detailed standard was missing, hence I relied on guidance and other institution's practice. As my goal was to make standardized description about posters thanks to the data elements that I defined, therefore when determined and

defined data elements, the following standards and guidelines provide a basis:

- Varga Ildikó (összeáll.): Állóképek bibliográfiai leírása : útmutató. Budapest, 1981, OSZK-KMK, 1981
 - Betz, Elisabeth W.: Graphic materials : rules for describing : original items and historical collections. Washington D.C., 1982, LC.
<http://www.loc.gov/rr/print/gm/GraMatWP8.pdf>
 - ISBD(G): General International Standard Bibliographic Description. London, 1977, IFLA Int. Office for UBC.
<http://archive.ifla.org/VII/s13/pubs/isbdg1.htm>
 - ISBD(NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials. London, 1987, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme British Library Bibliographic Services.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-nbm_1987.pdf
 - MSZ 3424/1. Bibliográfiai leírás. Könyvek : a könyvek bibliográfiai leírásának magyar szabványa
- Apart from standards and guidelines, when determining data elements which are used to describe posters the Library of Congress (LC), National Széchényi Library and the University of Debrecen University and National Library's practice served as a good basis. Due to studying standards, guidelines and practices, necessary data elements for the description and identification of printed graphic posters were determined, as well as the order of the description's data elements and the system of the description's required signals.
 - In contrast to the principles regarding printed poster's bibliographic description, the following requirements were formulated:

- regarding printed posters as many descriptive information should be determined as possible
 - it should be possible to make descriptions about posters that meet standards on international level
 - bibliographic information should be available on international level
 - bibliographic descriptions should be changeable
 - due to posters' necessary and sufficient metadata many various search formats should be feasible.
- As in the case of the determination of posters' secondary data, principally, I have used ISBDs that are based on internationally accepted standards, this chapter adjusts to the structure and practice of ISBDs. In the section that is names preliminary notes, in the case of all areas in the bibliographic description there are regulations that are generally used or can be used. In the subsection that is named Specification of elements describes in details data elements that are contained by certain areas and the relating punctuation's usage. I have illustrated with examples the kind of data that caused difficulties during the bibliographic description.
 - Similarly to other ISBD standards, such preliminary notes were determined:
 - outline of the description of printed poster, punctuation
 - sources of information
 - language and script of the description
 - capitalization
 - misprints
 - In the section that is named Specification of elements, twenty-seven data elements are defined in seven areas:
 - Title and statement of responsibility area (title proper, general material designation, parallel title, other title information, statement of responsibility)

- Edition area (edition statement, statements of responsibility relating to the edition)
 - Publication, distribution area (place of publication, name of publisher, date of publication, place of manufacture, name of manufacturer)
 - Physical description area (specific material designation and extent, other physical details, dimension, accompanying material statement)
 - Series area (title proper of series, parallel title of series, other title information of series, statements of responsibility relating to the series, numbering within the series, title proper of sub-series, parallel title of sub-series, other title information of sub-series, statements of responsibility relating to the sub-series, numbering within the sub-series)
 - Note area
 - Distribution data (manufacture number)
- The description of areas is also based on the structure of ISBD, thus, first, data elements are listed, then the prescribed preceding element (or enclosing) punctuation for elements, general examples of the given area's structure, and finally, data elements are described in details. Some data elements are presented through specific examples.
 - In the section that is named The bibliographic description of printed posters, such principles regarding the bibliographic description of printed posters occur which are not included in the ISBD standards. This non-exhaustive list is the following:
 - Some statement of responsibility are listed in the ISBD / NBM standard, but there is not any specifically for posters. For instance, in the creation of graphic posters most frequently its drawer, printer and publisher took part. In the case of the previous lithographic works, these three functions were fulfilled by one person. In the case of contemporary posters, if

the poster's drawer and printer are different people, both names should be included in the statement of responsibility.

- Or in the case of series area: The series definition in ISBD/NBM is not always identical with the series expression that is defined in the case of posters. As there is such a poster series that's posters belong to one artist. These series are similar to those which are known in fine arts. In other words, graphic works that illustrate the same topic many times are created because of the artist's intention and all of them have the same title and some works of art are the part of it.
 - In the case of the note area, ISBD/G states that in the case of certain document types ISBDs deal with the necessary note types. Therefore, note types that are only the characteristic of posters are not included in the ISBD/NBM. The note area that appears in my thesis gives more detailed information about notes than in ISBD/NBM: it lists the main types of notes, then it determines notes about posters that belong to certain note types.
- During the determination of certain data elements I have taken into consideration the already mentioned practice of libraries. When recording more than one data element, libraries do it in different ways. For example, in the case of size data elements among physical descriptions, the unit of measurement in one description is given in centimetre, while in another description it is given in millimetre. Eventually, here the ISBD standard and the majority practice were dominant. There were differences regarding the note area as well. With a little exaggeration we can say that each library has different note area. In the case of the note area, I have completed the notes which were listed in the standards by collecting the different note types that libraries applied (to

what notes refer), besides, I added some notes that I considered significant.

- The data elements that are used or can be used at posters' bibliographic description were determined after the regulations and practices of ISBDs, and owing to these ISBD based descriptions can be made about posters. Nowadays, it's a minimal requirement for libraries to make bibliographic descriptions available in MARC format. Mostly, the preparation of MARC format descriptions is done based on ISBD regulations; therefore, the data elements that I have determined can be displayed in MARC format as well. With this, the retrieval of printed posters seems to be solved.
- Internet is more and more present in our lives and in parallel with this, there is an increasing demand for electronic documents. Nowadays, users not only look for electronic books and electronic journals, but special document types as well, like posters. For this reason, electronic documents and digitized posters should be made retrievable by using the correct data. However, these documents have unique characteristics, which no longer can be described as traditional library categories. Metadata provide solution for these problems.
- Bibliographic data of printed posters were completed by the metadata of digitized posters. Though several secondary descriptive data of printed and digitized posters are the same, the mode of recording of digitized posters is different from that of printed posters, therefore new data elements come to the front. Such data elements can be system requirements needed for displaying an image, file characteristics of digitized image, technique used for creating the digitized image, etc..
- One of the tasks of metadata is to make data retrievable, therefore they should be stored in many computing environments. As my aim was to make my meta system be

able to used well in electronic environment, I used XML schema to store metadata.

- After presenting principles regarding bibliographic description of posters, I presented the XML based PoMeDS (Poster Metadata Description Schema) that was developed by me and that works with data elements that I determined and that helps the bibliographic description of (printed and digitized) posters.
- When creating the schema, the following requirements were determined:
 - There should be such an element set that reflects the formal characteristics of printed and digitized posters.
 - It should be appropriate for storing the secondary, descriptive data of digitized and original, printed posters.
 - In the case of printed posters, it should contain the characteristics of ISBD-based descriptions.
 - It should be possible to complete bibliographic description with standardized authoritative headings.
 - It should be possible to use my metadata system in practice, in electronic environment.
- In the elaboration of the PoMeDS the main idea was for us to follow the standard bibliographic description. Resulting from this, the elaboration of the PoMeDS was based on ISBD standards, among them we can mention ISBD/NBM (International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials) and ISBD/G (General International Standard Bibliographic Description) standards and instruction guides connected to them. First of all the principles that I determined for the bibliographic description of printed posters – these principles were also decided on the basis of ISBD standards – were authoritative. Since the PoMeDS includes not only the

descriptive data of printed posters but that of digitized posters as well, therefore the latter have been determined too.

- During the planning of the scheme we intended not to prepare only a bibliographic description, but to complement it with the authoritative headings by taking into consideration the IFLA guides.
- The elements applied in the scheme can be categorized in the following way:
 - elements corresponding to data elements of bibliographic description
 - elements corresponding to punctuation marks of bibliographic description
 - elements specifying the structure of bibliographic description
 - elements corresponding to headings.
- The elements of the heading can be divided into four groups:
 - authorized form of a name
 - other element
 - complementary data
 - punctuation marks of complementary data.
- In the schema the uniform name can be the authoritative form of name of persons, that of name of geographic location, corporate bodies, meeting and titles. Concerning headings we ask the cataloger who creates bibliographic records corresponding to the PoMeDS to determine the authoritative forms of various types of names.
- In PoMeDS the meaning of each metadata can be specified in several ways. Exploiting the hierarchical structure of the XML schema, additional elements were defined within metadata to be specified which have already determined the meaning of the given metadata more concretely. For example

<filename>, <format>, <filesize>, <compressionratio> and <location> elements appear also within <filecharacteristics> metadata. It is obvious that with the help of each additional element we can define different data.

- At the same time the PoMEDS uses XML attributes also for specifying each element, for designating certain codings or controlled vocabularies and for other similar purposes. These attributes occur in beginning tag. Elements can include more than one attribute too. In the case when the values of elements must be specified, the use of attribute is a better solution than the declaration of qualifiers or new elements.
- As the defined order of the elements and the accepted and consistent punctuation marks preceding the data elements provide the international intelligibility and interpretation of the bibliographic description, therefore PoMeDS gives rules about the order of the data elements and the punctuation marks which precede them.
- There are such areas where data elements can be entered in different variation depending on their occurrence. The scheme takes into account these occurrences and makes possible the choice among variations. In addition, it gives orders about certain compulsory and optional data elements.
- Taking into consideration the international usability, the terminology of ISBD/NBM standard serves as basis for giving a name to PoMeDS elements which correspond to the data elements of the bibliographic descriptions regarding the printed posters. Names of PoMeDS elements corresponded to the parallel bibliographic elements begin with *p* letter arising from the abbreviation of the 'parallel' word in English. Name of PoMeDS elements providing the identification of the digitized documents was based on the terminology of Dublin Core and VRA Core.

- With the presentation of the schema's structure, the superior elements are presented; in addition, I illustrate some parts of the schema with examples. PoMeDS itself is made up of two parts: one is used to process the original document, while the other part completes the previous version with data that has characteristics of the digitized version. The description of the original document is divided into twelve main units according to the areas of the bibliographical description and the headings. Data regarding digitized posters consist of two major parts. One part contains data of the original document, while the other part contains metadata regarding the digitized version. To close the chapter, I illustrate the PoMeDS structure with the description of a digitized poster.
- Regarding the schema there are many ways for further development:
 - To make mobilization possible between PoMeDS and the different metadata systems which are used by different libraries, different metadata should correspond to each other.
 - Another development opportunity is related to semantic web that means the expression of PoMeDS with the help of RDF.
 - The development can have another direction, too, which is the refinement of PoMeDS subject-heading with the structural parts that are necessary for certain subject-heading systems.
 - The completion of headings can be a policy at the structural parts which are necessary for references.
- There are several possibilities to utilize PoMeDS and improve it. When determining principles regarding printed posters' description and creating the schema, I had a close working relationship with the librarian, who deals with the

processing of posters in DEENK and she indicated that she would be pleased to utilize my results.

- The Méliusz Juhász Péter Library was also pretty interested in my results and they offered their help for the further development of the schema.
- One method for further development is related to the department of the Library of the Collage of Nyíregyháza, where the Electronic Multimedia Library has been developed. The EMK would store not only digital audios, but the documents as well that are related to the recordings, such as video recordings, opera posters, scripts, sheet music, pictures, newspapers etc. The objective of the development is the application of PoMeDS in the Electronic Multimedia Library, as this can significantly improve retrieval efficiency.

7. References

1. Bakos K.: 10x10 év az utcán: a magyar plakátművészet története, 1890-1990. Budapest, 2007, Corvina
2. Bawden, D., Vilar, P., Zabukovec, V.: Education and training for digital librarians: a Slovenia/UK comparison. *Aslib Proceedings: New Information Perspectives*. vol. 57. (2005), no. 1., p. 85–98.
3. Bércziné Juhos J.: Reklámeszköz ismeret: összefoglaló áttekintés kereskedelmi szakemberek részére. Budapest, 1999, KIT Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző
4. BETZ Elisabeth W.: *Grafic materials: rules for describing : original items and historical collections*. Washington D.C., 1982, Library of Congress.
<http://www.loc.gov/rr/print/gm/GraMatWP8.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
5. Bor B.: *Digitális könyvtári képgyűjtemények és metaadataik*. Debrecen, 2010, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
6. Bóta L.: *Internetes keresőrendszerek működése*. Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0005_3_4_internetes_keresorendszerek_pdf/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
7. Bradley, N.: *Az XML kézikönyv*. Bicske, 2005, Szak
8. *Categories for the description of works of art*.
<http://www.getty.edu/research/institute/standards/cdwa/index.html> [letöltve: 2017. március 24.]
9. Chowdhury, G. G., Chowdhury, S.: *Introduction to digital libraries*. London, 2003, Facet

10. Coyle, K.: Understanding metadata and its purpose. Journal of Academic Librarianship, vol. 31.(2) 2005, p. 160-163. <http://kcoyle.net/jal-31-2.html> [letöltve: 2017. március 24.]
11. Cultural Materials Initiative. <http://oclc.org/research/activities/culturalmaterials.html> [letöltve: 2017. március 24.]
12. Cseh M.: Az utca művészete: képes plakátok Benzúr Gyulától Konecsni Györgyig. A nemzeti könyvtár kisnyomtatványtára. Szerk. Cseh Mária. Budapest, 2002, Osiris, p. 12–35.
13. Czeglédy L.: Hatékony oktatástámogatás könyvtári portál által menedzselte környezetben: az EKLEKTIKA projekt tervezésének háttere az egri Eszterházy Károly Főiskolán. Tudományos és műszaki tájékoztatás. 56. évf. (2009), 1. sz. http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5041&issue_id=500 [letöltve: 2017. március 24.]
14. Descriptive Metadata Guidelines for rlg cultural materials. http://oclc.org/content/dam/research/activities/culturalmaterials/RLG_desc_metadata.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
15. Diekema, A. R.: Többnyelvűség a digitális könyvtárban. Szakirodalmi szemle. Tudományos és műszaki tájékoztatás, 60. évf. (2013), 3. sz. http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5742&issue_id=546 [letöltve: 2017. március 24.]
16. Dömötör I.: Az utca képeskönyve. Magyar iparművészet. 6. évf. (1903) 4. sz., p. 226.
17. Dublin Core <http://dublincore.org> [letöltve: 2017. március 24.]

18. Dulock, M.: Reusing Legacy Metadata for Digital Projects: the Colorado Coal Project Collection. International Conference on Dublin Core and Metadata Applications 2014. Best Practice Poster.
<http://dcevents.dublincore.org/IntConf/dc-2014/paper/view/295/297> [letöltve: 2017. március 24.]
19. Eklund, J. L.: Cultural Objects Digitization Planning: metadata overview. VRA bulletin, Vol. 38(1) 2011.
<http://online.vraweb.org/vrab/vol38/iss1/> [letöltve: 2017. március 24.]
20. El-Sherbini, M.; Klim, G.: Metaadatok és katalogizálási gyakorlatok. Tudományos és műszaki tájékoztatás, 53. évf. (2006), 2. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=4306&issue_id=469 [letöltve: 2017. március 24.]
21. Functional requirements for bibliographic records: final report. Munich, 1998, Saur.
<http://www.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
22. Fülöp Cs., Kovács L., Micsik A.: A metaadatsémák és a szemantikus web: egységesítés és specializáció a metaadatok világában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. (2004), 7. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3648&issue_id=452 [letöltve: 2017. március 24.]
23. Furrie, B., Follett Software Company: Understanding MARC Bibliographic: Machine-Readable Cataloging. Washington DC, 2009, Library of Congress.
<http://www.loc.gov/marc/umb/> [letöltve: 2017. március 24.]

24. Gőz Á.: Az interneten elérhető információforrások katalógizálása. Tudományos és műszaki tájékoztatás. 45. évf. (1998), 8/9. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=2018&issue_id=3 [letöltve: 2017. március 24.]
25. Guidelines for Authority and Reference Entries. Second Edition. Munich, 2001, K. G. Saur.
<http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/23.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
26. Guidelines for descriptive metadata for the UCLA Digital Library Program. 2012.
https://unitproj.library.ucla.edu/cataloging/procedures/DRM_MetadataGuidelinesVersion2.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
27. Guidelines for Subject Authority and Reference Entries. Working Group on Guidelines for Subject Authority Files of the Section on Classification and Indexing of the IFLA Division of Bibliographic Control. Munich, 1993, Saur
28. Horváth Z.: A hálózat vonzásában: a „linked data” szétfeszíti a könyvtári katalógusok kereteit. Könyvtári fegyelőr, 61. évf. (2015), 4. sz., p. 463-481.
http://epa.oszk.hu/00100/00143/00306/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2015_4_443-493.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
29. ISBD : International standard bibliographic description. Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section. Consolidated ed. Munich, 2011, Saur.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_20110321.pdf [letöltve: 2017. március 24.]

30. ISBD(G): General International Standard Bibliographic Description. London, 1977, IFLA Int. Office for UBC.
<http://archive.ifla.org/VII/s13/pubs/isbdg1.htm> [letöltve: 2017. március 24.]
31. ISBD(NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials. London, 1987, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme British Library Bibliographic Services.
http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-nbm_1987.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
32. Jeszenszky P.: XML sémanyelvek. Debrecen, 2011, Kelet-magyarországi Informatika Tananyag Tárház
33. Kastaly B.: A könyvtári állomány megőrzése és védelme. Könyvtárosok kézikönyve 4. Határterületek. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2005, Osiris, p. 195-262.
34. Koltay T.: Virtuális, elektronikus, digitális. Budapest, 2007, Typotex Elektronikus Kiadó Kft.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/virtualis-elektronikus/adatok.html> [letöltve: 2017. március 24.]
35. Magyar nagylexikon. 14. köt. Ny-Pom. Főszerk. Élesztős László. Budapest, 2002, Magyar Nagylexikon K.
36. MARC 21 formats (MARC 21). <http://www.loc.gov/marc/> [letöltve: 2017. március 24.]
37. MARC 21 XML Schema (MARCXML).
<http://www.loc.gov/standards/marcxml/> [letöltve: 2017. március 24.]
38. Méhes Zs. I.: Üzenet a falakon : a művészi plakát mint kommunikációs eszköz. Budapest, 2007, Budapesti Gazdasági Főiskola

39. Metadata Object Description Schema (MODS).
<http://www.loc.gov/standards/mods/> [letöltve: 2017. március 24.]
40. Moyo, L. M.: Elektronikus könyvtárak és az új szolgáltatási paradigma megjelenése. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. évf. (2005) 3. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3877&issue_id=460 [letöltve: 2017. március 24.]
41. Miller, S. J.: Metadata for digital collections. New York, cop. 2011, Neal-Schuman
42. MSZ 3424/1. Bibliográfiai leírás. Könyvek
43. National Information Standards Organization:
Understanding metadata. Bethesda, MD, 2004, NISO Press
44. Németh M.: Aprónyomtatványok az Országos Széchényi Könyvtárban 1918-1944. Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve, 1984/1985, p. 205-234.
45. NISO Metadata for Imagesin XML Schema (MIX).
<http://www.loc.gov/standards/mix//> [letöltve: 2017. március 24.]
46. Nyáry M. (szerk.): Open Data a könyvtárban. eGov hírlevél. 2017, 1. sz.
<http://hirlevel.egov.hu/2017/01/02/open-data-a-konyvtarban/> [letöltve: 2017. március 24.]
47. Okerson, A.: Asteroids, Moore's Law, and the star Alliance. *Journal of Academic Librarianship*, vol. 29. (2003) no. 5., p. 280–285.
48. Orosz M.: A plakát születése: egy új műfaj keresi a nyelvét. Budapest, 2005, ELTE BTK Művészettörténeti Intézet

49. Pallas Nagy Lexikona: az összes ismeretek enciklopédiája tizenhat kötetben. XIV. kötet. Pillera-Simor, Budapest, 1897, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság
50. A Pallas Nagy Lexikona: az összes ismeretek enciklopédiája tizenhat kötetben. XVIII. Kötet (II. pótkötet). K-Z, Budapest, 1904, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság
51. Paszternák Á., Takács D., Mikulás G.: Könyvtár 2.0, avagy közösen vagyunk tudásbirtokosok. Könyv, könyvtár, könyvtáros, 16. évf. (2007) 9. sz. p. 10-23. <http://epa.oszk.hu/01300/01367/00129/83.htm> [letöltve: 2017. március 24.]
52. Pogány Gy.: Különgyűjtemények. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 179-207.
53. Racskó R.: Virtuális könyvtárak. Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0005_3_6_virtualis_konyvtarak_pdf/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
54. Reitz, J. M.: Online Dictionary for Library and Information Science. http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_a.aspx [letöltve: 2017. március 24.]
55. Rettig, P. J.: Administrative metadata for digital images: a real world application of the NISO draft standard. Library Collections, Acquisitions, & Technical Services Vol. 26 (2) 2002, p.173–179 http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14649055.2002.10765843#.VEYOjvI_tzA [letöltve: 2017. március 24.]

56. Riggio, A., Mendes, L.: Metadata guidelines for the UCLA AIDS Poster Collection. Rev. 2010.
<http://unitdev.library.ucla.edu/cataloging/procedures/MetadataGuidelinesAIDSPosters100812.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]
57. Róna I.: Kulturális digitalizálás – félúton az Europeana felé. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 56. évf. (2009), 8. sz.
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5191&issue_id=507 [letöltve: 2017. március 24.]
58. Rosner K.: A plakát útja. Magyar iparművészet, 36. évf. (1933.) 9/10. sz., p. 183-185.
http://epa.oszk.hu/01000/01059/00193/pdf/EPA01059_MagyarIparmuveszet_1933_9-10_183-185.pdf [letöltve: 2017. március 24.]
59. Salgáné Medveczki M.: Az XML: új perspektívák a könyvtár-informatikában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. (2004.), 2. sz., p. 61-71.
60. Salgáné Medveczki M.: Egy új jelölő nyelv (metaadat-rendszer) kidolgozása a számítógépes bibliográfiai adatfeldolgozáshoz. PhD értekezés. Debrecen, 2006, Debreceni Egyetem
61. Sándor I.: Magyar Könyvesház avagy A magyar könyveknek kinyomtatások ideje szerint való rövid említésök. Győrött, 1803, Streibig
62. Still Image Working Group (2010): Guidelines: Minimal Descriptive Embedded Metadata in Digital Still Images.
http://www.digitizationguidelines.gov/guidelines/digitize-core_embedded_metadata.html [letöltve: 2017. március 24.]
63. Sütő P.: Elektronikus, digitális, virtuális könyvtárak. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere.

- Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 209-239.
64. Szántó T.: A magyar plakát. Budapest, 1986, Corvina
65. Szenteczki Cs.: A nyomtatott grafika története és technikái. Budapest, 2003, Műszaki Könyvkiadó
66. Szeredi P., Lukácsy G., Benkő T.: A szemantikus világháló elmélete és gyakorlata. Budapest, Typotex, 2005
67. Task Force on Metadata: Final report, June 16, 2000.
<http://www.libraries.psu.edu/tas/jca/ccda/tf-meta6.html>
[letöltve: 2017. március 24.]
68. Taylor, A.: *The Organization of Information*. 2nd ed. Westport, CN, 2004, Libraries Unlimited
69. Tóth A.: Kisnyomtatványok az Egyetemi Könyvtárban. Magyar Könyvszemle, 84. köt. (1968) 2. sz., p. 210-214.
70. Tóth Gy.: A könyvtár történelmi szerepváltásai. Könyvtárosok kézikönyve 3. A könyvtárak rendszere. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Budapest, 2001, Osiris, p. 15-37.
71. Tóth M.: A digitalizálás trendjei az Európai Unióban. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 62. évf. (2015), 10. sz. <http://tmt.omikk.bme.hu/tmt/article/view/561/523>
[letöltve: 2017. március 24.]
72. Tóth M.: Könyvtárak a szemantikus web világában. Könyvtári figyelő. 56. évf. (2010), 3. sz.
<http://ki.oszk.hu/kf/2010/10/konyvtarak-a-szemantikus-web-vilagaban/> [letöltve: 2017. március 24.]
73. Tóth T., Vaskó P. (szerk.): A web 2.0 jövője és a szemantikus web. Budapest, Bibliopolisz, 2007.
<http://bibliopolisz.hu/editiones/in4/in4.pdf> [letöltve: 2017. március 24.]

74. Tóvári J., Szabó B.: Metaadat tárolási technológiák. Eger, 2011, Eszterházy Károly Főiskola.
[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_3_2_metaadat tarolas_scorm_12/121_a_kurzusban_kitzzt_cl_ok_ssze foglalasa.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_3_2_metaadat_tarolas_scorm_12/121_a_kurzusban_kitzzt_cl_ok_ssze foglalasa.html) [letöltve: 2017. március 24.]
75. Új magyar lexikon. 5. köt. Mf-R. Budapest, 1961, Akadémiai K.
76. Ungváry R., Vajda E. : Könyvtári információkeresés, Budapest, 2002, Typotex
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/adatok.html> [letöltve: 2017. március 24.]
77. UNIMARC Manual : Bibliographic Format 1994. International Federation of Library Associations and Institutions. <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/sec-uni.htm>
78. Varga I. (összeáll.): Állóképek bibliográfiai leírása: útmutató. Budapest, 1981, OSZK-KMK
79. Virágos M., Koltai K., Köpösi Zs.: Digitális gyűjtemények, intézményi repozitóriumok. Debrecen, 2014, Debreceni Egyetem.
http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop412A/2011-0103_11_digitalis_gyujtemenyek/adatok.html [letöltve: 2017. március 24.]
80. VRA Core
<http://www.vraweb.org/projects/vracore4> [letöltve: 2017. március 24.]
81. Weibel, S., Miller, E.: Image description on the Internet. D-Lib Magazine, January 1997
<http://www.dlib.org/dlib/january97/oclc/01weibel.html> [letöltve: 2017. március 24.]
82. Young, M. J.: XML lépésről lépésre. Bicske, 2002, Szak
83. Zala T.: A grafika története. Budapest, 1997, TAN-GRAFIX

Library and electronic collection

1. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár online katalógusa. <http://webpac.lib.unideb.hu/WebPac/> [letöltve: 2017. március 24.]
2. Debreceni Egyetem elektronikus Archívum. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/> [letöltve: 2017. március 24.]
3. Library of Congress Cataloging and Acquisitions Home. <http://www.loc.gov/aba/> [letöltve: 2017. március 24.]
4. Library of Congress Print and Photographs online catalog. <http://www.loc.gov/pictures/> [letöltve: 2017. március 24.]
5. Magyar Digitális Képkönyvtár. <http://www.kepkonyvtar.hu/> [letöltve: 2017. március 24.]
6. Országos Széchényi Könyvtár online katalógusa. http://nektar1.oszk.hu/librivation_hun.html [letöltve: 2017. március 24.]
7. Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtár. http://www.oszk.hu/plakatok_kisnyomtatvanyok [letöltve: 2017. március 24.]
8. Österreichische Nationalbibliothek Plakatcatalog. [http://search.obvsg.at/primo_library/libweb/action/search.do?dscnt=0&scp.scps=scope%3A\(ONB_gideon_plakate\)&tab=onb_sondersammlungen&mode=Basic&vid=ONB](http://search.obvsg.at/primo_library/libweb/action/search.do?dscnt=0&scp.scps=scope%3A(ONB_gideon_plakate)&tab=onb_sondersammlungen&mode=Basic&vid=ONB) [letöltve: 2017. március 24.]

8. Certified publication list

UNIVERSITY OF DEBRECEN
UNIVERSITY AND NATIONAL LIBRARY

Registry number: DEENK/100/2017.PL
Subject: PhD Publikációs Lista

Candidate: Margit Némethi-Takács
Neptun ID: HY63ED
Doctoral School: Doctoral School of Literature
MTMT ID: 10038712

List of publications related to the dissertation

Hungarian book chapters (1)

1. **Némethi-Takács, M.**: A plakátok leíró sémája.

In: Informatika a felsőoktatásban 2014 [elektronikus dokumentum]. Szerk.: Kunkli Roland , Papp Ildikó, Rutkovszky Edéné, Debreceni Egyetem Informatikai Kar, Debrecen, 390-402, 2014. ISBN: 9789634737124

Foreign language international book chapters (1)

2. **Némethi-Takács, M.**: Posters, metadata, description schemas.

In: 6th IEEE Conference on Cognitive Infocommunications CogInfoCom 2015 October 19-21, Széchenyi István University Győr, Hungary : Proceedings. Szerk.: Peter Baranyi, IEEE, Danvers, 151-157, 2015. ISBN: 9781467381284

Hungarian scientific articles in Hungarian journals (1)

3. **Némethi-Takács, M.**: Plakátok és leíró adataik.

Tud. Műsz. Tájé. 58 (6), 6-14, 2011. ISSN: 0041-3917.

Foreign language scientific articles in international journals (1)

4. **Némethi-Takács, M.**: Metadata of Posters in XML Schema.

J. Libr. Metadata. 16 (1), 23-44, 2016. ISSN: 1938-6389.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/19386389.2016.1167495>
*SJR: 0.51 (2015), Library and Information Sciences: Q2

Hungarian conference proceedings (3)

5. **Némethi-Takács, M.**, Iszály, G. B.: Plakátok és metaadatai az Elektronikus Multimédia Könyvtárban.

In: NetworkShop 2011 konferencia, Kaposvár, 2011. április 27-29. [elektronikus dokumentum] / [közread. a] Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet, [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [5], 2011.

Address: 1 Egyetem tér, Debrecen 4032, Hungary Postal address: Pf. 39. Debrecen 4010, Hungary
Tel.: +36 52 410 443 Fax: +36 52 512 900/63847 E-mail: publikaciok@lib.unideb.hu, □ Web: www.lib.unideb.hu

6. **Némethi-Takács, M.:** A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár plakattári gyűjteményének feltárása metaadatok segítségével.
In: NetworkShop 2010 konferencia, Debrecen, 2010. április 7-9. [elektronikus dokumentum] / [rend., közread. a] Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet, [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [10], 2010.
7. **Némethi-Takács, M.:** A Dublin Core Metaadat-rendszer könyvtári használata: a Dublin Core metaadat-rendszer alkalmazhatósága és megfeleltethetősége az FRBR követelményeinek az elektronikus dokumentumok tekintetében.
In: NetworkShop 2006 konferencia, Miskolc, 2006. április 19-21. [elektronikus dokumentum] / [közread. a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program Iroda], [Budapest], [8], 2006.

List of other publications

Hungarian book chapters (1)

8. **Némethi-Takács, M.:** Mozgókönyvtárak Magyarországon: helyzetkép.
In: Kulturális valóságismeret és EKf 2010 [elektronikus dokumentum] : 35 éves a pécsi kultúrárközvetítő képzés : tudományos konferencia és emlékülés, 2010. november 18-19. /, PT FEEFK Könyvtári Intézete, [Pécs], [7], 2011. ISBN: 9789636423612

Foreign language Hungarian book chapters (2)

9. Csernoch, M., Bujdosó, G., Eszenyiné Borbély, M., Bujdosóné Dani, E., **Némethi-Takács, M.**, Koltay, K., Balázs, L.: LibSearchNet: Analyses of library log files to identify search flows.
In: 4th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications. Ed.: Péter Baranyi, Anna Esposito, Mihoko Niitsuma, Bjorn Solvang, IEEE Hungary Section, Budapest, 543-548, 2013. ISBN: 9781479915439
10. Bujdosó, G., Csernoch, M., Eszenyiné Borbély, M., Bujdosóné Dani, E., **Némethi-Takács, M.**, Koltay, K., Balázs, L.: LibSearchNet: Library log file initiatives - As a part of semantic library interface development for the VirCA 3D virtual collaboration arena.
In: 4th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications. Ed.: Péter Baranyi, Anna Esposito, Mihoko Niitsuma, Bjorn Solvang, IEEE Hungary Section, Budapest, 567-572, 2013. ISBN: 9781479915439

Hungarian scientific articles in Hungarian journals (1)

11. **Némethi-Takács, M.:** A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer hatása a nyilvános könyvtárakra.
Kv. Kvt. Kvt. 20 (3), 7-14, 2011. ISSN: 1216-6804.

Foreign language scientific articles in international journals (1)

12. Kovács, B. L., **Némethi-Takács, M.**: New search method in digital library image collections: A theoretical inquiry.

J. Libr. Inf. Sci. 46 (3), 217-225, 2014. ISSN: 0961-0006.

DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/0961000614526611>

IF: 0.844

Foreign language conference proceedings (1)

13. Nyíri-Müller, Z., **Némethi-Takács, M.**: Library 2.0 in Hungary.

In: Information and e-motion : proceedings BOBCATSSS 2012 20th international Conference on Information Science : Amsterdam, 23-25 January 2012. Ed.: Wolf-Fritz Rieker, Ingeborg Simon, Bock+Herchen Verlag, Bad Honnef, 251-254, 2012. ISBN: 9783883472874

Foreign language abstracts (1)

14. Kovács, B. L., **Némethi-Takács, M.**: Natural language search in image collections.

In: Book of Abstracts, Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, QQML 2012. Ed.: Anthi Katsirikou, [s.n.], Limerick, 166-167, 2012.

Total IF of journals (all publications): 0,844

Total IF of journals (publications related to the dissertation): 0

The Candidate's publication data submitted to the iDEa Tudóstér have been validated by DEENK on the basis of Web of Science, Scopus and Journal Citation Report (Impact Factor) databases.

13 April, 2017

